

У Х В А Л А

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням Чернова Станіслава Вікторовича щодо офіційного тлумачення положення першого речення частини першої статті 214 Кримінального процесуального кодексу України

м. К и ї в
20 вересня 2016 року
59-у/2016

Справа № 2-35/2016

Конституційний Суд України у складі суддів:

Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Колісника Віктора Павловича,
Кривенка Віктора Васильовича – головуючого,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича – доповідача,
Мойсика Володимира Романовича,
Саса Сергія Володимировича,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шевчука Станіслава Володимировича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням Чернова Станіслава Вікторовича щодо офіційного тлумачення положення першого речення частини першої статті 214 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Мельника М.І. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Чернов С.В. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положення першого речення частини першої статті 214 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс), відповідно до якого „слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов’язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування“.

Необхідність в офіційному тлумаченні положення першого речення частини першої статті 214 Кодексу Чернов С.В. обґрунтовує неоднозначним, на його думку, застосуванням цієї норми прокурорами та судами загальної юрисдикції при розгляді скарг на бездіяльність прокурора. Як стверджує автор клопотання, така неоднозначність неодноразово призводила до порушення його конституційних прав і свобод, передбачених статтями 22, 24, 68 Конституції України.

Для обґрунтування своєї позиції суб’єкт права на конституційне звернення посилається на ухвали Червонозаводського районного суду міста Харкова від 1 квітня та від 5 травня 2015 року, Печерського районного суду міста Києва від 6 квітня 2015 року, Зарічного районного суду міста Сум від 25 березня, від 2 червня та від 9 вересня 2015 року у справах за його скаргами на бездіяльність прокурора, слідчого, що полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – Реєстр). Копії цих судових рішень долучені до конституційного звернення.

2. Конституційний Суд України, вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Третьою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 6 вересня 2016 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“, виходить з такого.

2.1. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційному зверненні зазначаються статті (окремі положення) Конституції України або закону України, тлумачення яких має бути дано Конституційним Судом України, та обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні положень Конституції України або законів України (пункти 3, 4 частини другої статті 42); підставою для конституційного звернення щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є наявність неоднозначного застосування положень Конституції України або законів України судами України, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод (стаття 94).

Таким чином, суб'єкт права на конституційне звернення повинен зазначити конкретні положення Конституції або законів України, тлумачення яких має бути дано Конституційним Судом України, вказавши, що в них є незрозумілим та потребує роз'яснення, та обґрунтувати необхідність в офіційному тлумаченні цих положень, навівши факти їх неоднозначного застосування судами України, іншими органами державної влади.

З аналізу конституційного звернення вбачається, що автор клопотання, порушуючи питання щодо офіційного тлумачення положення першого речення частини першої статті 214 Кодексу, не вказав, що саме у ньому є незрозумілим та потребує роз'яснення.

За правовою позицією Конституційного Суду України невизначеність предмета тлумачення унеможлиблює здійснення офіційної інтерпретації положень Конституції України та законів України (ухвали від 26 жовтня 2011 року № 53-у/2011, від 24 вересня 2013 року № 40-у/2013, від 14 жовтня 2014 року № 88-у/2014, від 5 жовтня 2015 року № 45-у/2015).

Крім того, долучені до конституційного звернення копії листів-відповідей Державної судової адміністрації України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Конституційного Суду України мають інформаційно-роз'яснювальний характер і не є правозастосовними актами. Конституційний Суд України неодноразово вказував на те, що інформаційні листи не можна розглядати як такі, що підтверджують неоднозначність застосування положень Конституції України та законів України (ухвали від 13 жовтня 2005 року № 36-у/2005, від 12 січня 2011 року № 1-у/2011, від 28 травня 2014 року № 63-у/2014, від 12 лютого 2015 року № 3-у/2015).

Таким чином, конституційне звернення не відповідає вимогам статей 42, 94 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі за пунктом 2 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом.

2.2. В Основному Законі України визначено вичерпний перелік питань, підвідомчих Конституційному Суду України, зокрема офіційне тлумачення Конституції України та законів України (статті 147, 150).

Зі змісту конституційного звернення вбачається, що автор клопотання висловлює незгоду з судовими рішеннями, ухваленими у справах, в яких він був стороною. Зокрема, Чернов С.В. вважає, що слідчі судді навмисно в судових рішеннях посилаються на обставини, які не були встановлені досудовим розслідуванням: недостатність доказів, недостатність об'єктивних

підстав або даних, незгода з якимось вироком, відсутність права втручатися у здійснення правосуддя або замінювати повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. На думку автора клопотання, наслідком неоднозначного застосування положень частини першої статті 214 Кодексу є звільнення суддів та прокурорів від кримінальної відповідальності. Він зазначає, що така судова практика є незаконною та перешкоджає громадянам здійснювати свої права стосовно захисту від кримінальних правопорушень у межах досудового розслідування, а тому просить Конституційний Суд України дати офіційне тлумачення вказаної норми. Проте перевірка судових рішень щодо їх законності не є компетенцією Конституційного Суду України (стаття 14 Закону України „Про Конституційний Суд України“).

Крім того, суб'єкт права на конституційне звернення фактично намагається отримати не офіційне тлумачення, а консультацію щодо практичного застосування судами України положення частини першої статті 214 Кодексу у процесі здійснення судочинства. Конституційний Суд України виходить з того, що надання консультацій чи роз'яснень щодо застосування правових норм, у тому числі судами загальної юрисдикції, не можна ототожнювати з офіційним тлумаченням законів України, і це не належить до повноважень Конституційного Суду України (ухвали Конституційного Суду України від 31 березня 2010 року № 15-у/2010, від 19 вересня 2013 року № 38-у/2013, від 4 лютого 2014 року № 16-у/2014).

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі за пунктом 3 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідомість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, статтями 42, 45, 50, 94 Закону України „Про Конституційний Суд України“, Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням Чернова Станіслава Вікторовича щодо офіційного тлумачення положення першого речення частини першої статті 214 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом; непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ